

ח. השלישי בצומת מבדיל בכביש החדש שתפקידו למנוע פריצה לעבר רפידים בצומת הכביש החדש. ^{אין} ~~א~~ הפקודות הראשונות, אינני זוכר באיזה שעה, ~~א~~ קיבלתי עוד בערב.

ש. אלוף שרון באיזה שעה בלילה בסביבות 9 נוסע לפיקוד, האם אתה חושב שזה היה לפני שהוא נסע לפיקוד ?

ח. משוכנע ובטוח שזה הרבה לפני 9. מכיון שעוד התפרסתי עם רב הכוחות עוד באור יום... אני זוכר שעם ג' יפ ירדתי לראות את הגדוד הפרוס ~~ה~~ באיזור "ילטה" ושקעתי בחולות. וזה היה באור יום. בהמשך קיבלתי פקודה, אינני יודע באמת באיזו שעה, קיבלתי פקודה להיות מוכן בלילה, לפי פקודה, לפרוץ בציר "טליסמן" עד למוצבים, מעוזים כדי להוציא משם את אנשינו.

ש. אזא היתה גם קבוצת פקודות, או ישו פקודה אישית לך ?

ח. לא. תראה אינני זוכר, אני לא יכול בבטחון להגיד לך אם כל המחטים, עד הסוף, השתתפו. אני יודע שפגשתי שם את כל המחטים. ~~פעם שניה איך לי זכו ברור, פגשתי את כולם...~~

והפקודה היא לא רק לי, אלא למעשה כל חטיבה, או יחידה גם גדוד הסיור קיבל משימה להוציא את האנשים ~~ממדי~~ ^{ל"פוזאניק"} מהאיסמעליות. .... רגם "ממצמד", כשבתוך הבונקר שמענו אז את הצעקות של אחד החיילים ממצמד" שעוד לא נכבש, על מצבו הקשה. החטיבה קיבלה משימה עם שני גדודים, ^(למצמד כ"ל החבל-גדול) (למעשה גדוד אחד נשאר ~~ה~~, לפרוץ ולהוציא את האנשים מהאיסמעליות. ~~דבר~~ החלטתי לעשות זאת עם הגדוד הקדמי כשהגדוד השני מוכן לחלץ במקרה הצורך.

ש. האם קיבלתם באותו לילה תמונת מצב על מה שקורה ב-162, מה היא מבצעת מחר, מה הקשר בין הפעולה שלכם לבין הפעולה של 162 ?

ח. ~~א~~ ידענו שמצבנו קשה מאד. קשה לי לומר שאני ידעתי אם האוייב נמצא בקטע זה או בקטע זה או בקטע זה.

- ש. אני שואל ככה, ואני אגיד לך למה אני שואל. באותו לילה בדרג הפיקוד מתכננים התקפה אוגדתית של 162. אתם עתודה להתקפה זאת.
- ת. כבר בשלב זה? לא יודע מזה.
- ש. מי צריך ללכת לכונן "מצמד"? ומי לכונן "חזיון"?
- ת. לכונן חזיון אם אני זוכר טוב, היה צריך ללכת חיים ארז-421, ולכונן "מצמד", צריך ללכת גדוד הסיור או 14.
- ש. האם אתה מקבל אינא פרמציה לגבי אויב באיזור "חמוטל" "מכשיר"?
- ת. לא. ואני חושב שבשלב זה לא היה אויב לא באיזור "חמוטל" ולא "מכשיר".
- ש. אבל בקבוצת פקודות נאמר משהו בענין זה?
- ת. לא. מחס 14 פרט שם כמה נקודות, איפה יש לו טנקים בודדים. אני לא זוכר בדיוק את המקומות והפירוט שלו, אבל אני זוכר שבשלב זה, בהחלט לא "חמוטל" "מכשיר" שיש שם אויב, להיפך היינו הרבה יותר קדימה. איני זוכר בבטחון. אמה,
- מכיון שתכננתי את הפריצה אמרו לי שהגיעו 4 - 5 ק"מ מהתעלה ותכננתי, היו לי אנשים וקצינים שהכירו את השטח מצויין, כולם השתתפו במלחמת ההתשה והכירו את האיזור הזה, הכירו את שני המוצבים הקונקרטיים מצויין ותכננתי בציר הכביש פריצה, תוך כדי ירי ימינה ושמאלה, מכיון שלא ידעתי פרטים....
- ש. האם ידעת משהו באותו לילה, שיכול להיות שלמחרת אתם תצטרכו לתקוף באיזור סואץ?
- או לצלוח לצד שני, או להשמיד אויב כגזרה הדרומית?
- ת. לא. לא. אנחנו בשלב זה, אם זכרוני אינו מטעני, תכננו בעיקר חילוץ אנשים ועל זה מפקד האוגדה שלנו שם דגש.
- ש. כשאתה מתכנן את כיבוש "פורקן", אתה רוצה לפרוץ לפורקן עם גדוד אחד, וגדוד שני שיחפה? איפה צריך לעמוד הגדוד השני?
- ת. לא. אני תכננתי לפרוץ עם גדוד אחד, כשהחלוקה הייתה,....
- תכננתי שפלוגה אחת תגיע לאיזור הצומת, אאאאאא באיסמעליה, תגן על הצומת עד... שחוצים ועוברים חזרה.

ת. פלוגה אחת חתקרב יותר קרוב, וחתפרס בין שני המוצבים...
ופלוגה אחרת שלישיית מתפצלת, נכנסת מוציאה את האנשים ומתקפלים בחזרה. זאא

ש. מה שאני מבין, שנוהל הקרב שלך לאותו לילה הולך לכיוון של חילוף "פורקן"
ת. אמת. אגב, אם אני זוכר טוב, אז בקבוצת פקודות בזו, השתתפו אפילו המגדים שלי.

ש. מה קורה לקראת שחר, איפה אתה נערך.

ת. בלילה המשכתי מסביב ל"לטה" טציילון. בגדוד אחד למטה בצומת מבז"ל עם הכביש החדש.
בלילה קיבלתי ביטול המשימה לחילוף האנשים. קיבלתי באמצע הלילה. וקיבלתי עוד פקודה להיות מוכן לעשות את זה עם שחר.

ש. מתי הייתה התכנית הקודמת לעשות את זה ?

ת. עוד בלילה. לא קיבלתי פקודת ביצוע, קיבלתי פקודה לתכנן, להיות מוכנים לבצע.
אח"כ קיבלתי ביטול ולהיות מוכנים לעשות את זה עם שחר. ולקראת שחר קיבלתי ביטול סופי, ואז קיבלתי פקודה לעלות על ציר "עכביש", לרדת לאיזור "חמדיה" "כישוף", להחפרס כאן, להחליף את השרידיים שהיו פה של חטיבה 14, ולמנוע פריצת אויב בציר "עכביש" לעבר ססה, רפידים. ועם שחר אני מבצע ~~התכנית~~

אזא

ש. מתי אתה מגיע לאיזור "חמדיה" ?

ת. בשעה 7. התנועה היא ביום.

ש. כשאתה מגיע לשם אתה פוגש כוחות של 14 ?

ת. כן.

ש. מי ?

ת. לא זוכר. ~~התכנית~~. סנקים של 14. אני עולה חופס עמדות, צופה על השטח, והם יוצאים החוצה. אני עולה למעלה ואז מתגלה לפני כל מה שנעשה "מיסורי", "אמיר" ובין "מיסורי" והתעלה זה היה מחזה שאני לא אשכח אותו אף פעם. כמו קן נמלים. מאות סנקים, אלפי כלי רכב, אחד על יד השני, כמות עצומה. ממש, הכמות שראיתי שם הדאיגה אותי, למרות שהיתה לי חטטה סריה ושלמה ובריאה... הכמות שם זה היה דבר נורא.

ש. איזה קו הם היו פרוסים בערך ?

ת. אצא מ"חמדיה", היחה לי תצפית יוצאת מגדר הרגיל שלטנו על כל השטח, ואני ראיתי מאיזור ~~פדוס סגה~~ ^{צוק סגה}, קצת פחות מאיזור ~~פדוס סגה~~ ^{צוק סגה}. "ממצד", קצת פחות מאיזור "מצמד", בעיקר מאיזור "אמיר" וצפונה לאורך "לקסיקון" מיסורי" עד איזור "חוצפה".

ש. לפי דעתך, באיזה מרחק הם הספיקו לעבור את "לקסיקון" ?

ת. ק"מ עד ק"מ וחצי מקסימום שניים.

ש. ז"א עיקר הרמיוז שלהם היה מהתעלה ועד ק"מ מזרחה ללקסיקון.

ת. נ.אני עומד שם ב-7 בבוקר. אני חוסף הפגזה, אין מגע בכינון ישיר בשלב זה.

ש. האם המצרים עושים איזה שהוא נסיון להתקדם לכיוונך ?

ת. עם סנקים בטח לא. עם ~~גזל~~ חיל רגלים בטוח רחוק באמצע "מיסורי" יכול להיות שכן,

מכיון שאני לא רואה. על כל פנים מנחיתים ארטילריה עלי ואני מנחית עליהם. זו התעסוקה

ב-8 בחודש עד הצהריים. שם נהרג לי קמב"צ של אחד הגדודים מהארטילריה.

ש. איך פריסת הגדודים שלך באותו זמן ?

ת. 407 באיזור "כלשוף". 409 באיזור "חמדיה". 410 ברכסים מצפון לחמדיה 202.

ש. האם אתה מזהה בשלב הזה אויב על "מכשיר" ?

ת. לא, על "מכשיר" בשלב זה עמדו עוד סנקים של חט' 14. באותו רגע היה לי ספק. אבל

"מכשיר" היחה שקטה, "ממכשיר" לא קיבלתי אש..... "מכשיר" זה מקום פרובלמטי מבחינת תצפית

לראיה, זה דיונות שאתה לא מגלה, לא רואה, אבל האמת שאחרי שיחזור הקרבות, מחט 14,

בפה מלא אומר שכשלב זה ~~אצל~~ הסנקים שלו עומדים על "מכשיר".....

למעשה צפונה עמד פה גם חיים ארז.

ש. חיים ארז עומד ביום שני בבוקר על "הכרבה" בכלל .... גם 14 לא כאן. ז"א לפי החאורים

שאנחנו מקבלים, 14 בשלב הזה יוצאת החוצה.

ת. "מכשיר" לא חוסף אש. על "מכשיר" עמדו סנקים של 14. האויב גם רחוק מאד מהקו של "מכשיר".

באיזה שעה קרוב לשעות הצהריים אתה מקבל פקודה לרדת ?

~~למעשה אני קיבלתי פקודות אחרות קצת אחר צהריים, לא יכול להגיד לך שעה מדוייקת,~~
~~ל אני מערבך 12.30 . אני מעריך את"צ 12.30 - מקבל פקודה לרדת "מחמדיה" וכישוף,~~
דוע חזרה על ציר עכביש, לעלות על "מבדיל", לרדת לגזרה הדרומית במהירות. (אומרים לי
ול ציר "מבדיל" אני אחמלא דלק) מכיוון שבגזרה הדרומית קסטרופה. האוייב פרץ. ~~מגריה~~.

מי אומר את זה ?

אינני יודע, או מפקד האוגדה, או סגן מפקד האוגדה, או אצא. מ"ט האוגדה שישב בטסה.
נדמה לי שאחד אחרי השני שלושתם אומרים לי את זה.

אנחנו יודעים שהפקודה לאוגדה 143 ניתנה הרבה יותר מוקדם והיו כוחות שירדו כבר

10.30. אתה יודע את זה ?

בהחלט. אמת. ~~הוא~~ הסבירו לי באותו רגע, ~~את~~ את החטיבות הצפוניות (גם
ים ארז וגם אמנון) הוציאו לפני, מכיוון שאני הייתי הדרומי ביותר ורצו שאת צומת "עכביש"
דיל יעברו לפני, כדי שאמנע פריצה, , , , , ואמרו לי שאני נע אחרון וסוגר,

ז"א שאתה מין עקב אוגדתי ?

נכון.

וכך זה גם הוסבר לך ?

כך זה גם הוסבר לי, במצב זה.

ע"י מי זה הוסבר לך ? אסביר לך למה אני שואל

יש חילוקי דעות . שלוש גירסאות למה נשארת אחרון ב"חמדיה". ויש שלושה שלוקחים

צממם את האחריות לזה שהם החליטו לעכב אותך. אחד זה מפקד האוגדה, אחד ראש המטה

אחד זה קצין האגם הפיקודי. כל אחד מהם אומר שהוא החליט שאתה חייב להשאר ב"חמדיה!"

אתה יודע מה. אני דיברתי באותם השלבים, עם מפקד האוגדה שלי, גם עם סגן מפקד

אוגדה, גם עם ראש המטה, עם קצין אגם פיקודי אף פעם לא החלפתי מילה אחת.

הבנתי. הוא רק אומר שהוא נתן את ההוראה. הוא לא אומר שאישיית לך.

לא יודע. יכול להיות. יכול להיות שהוא נתן את ההוראה.

בכל אופן אתה נשאר, כי אתה יודע שאתה מחפה על הנסיגה.

נכון. אמרו לי שעוד עוברים טנקים. ועלי להמתין כי אני סוגר אחרון. כך זה מבוצע

ת. וכחוצאה מזה, אני לא זוכר מתי, אבל אני מעריך שאני מגיע ל"מבדיל" בסביבות

ה 1.30. וגלשה על מצעם לאורחים, אולי טנקים של מ"מ ארץ או של ארצות. לא הבנתי
ש. אמרו לך שמישהו מחליף אותך ?

ת. כן. בסוף אמרו לי שגדוד הסיור ישאר במקום, והוא מחליף אותי והוא יקבל את
האחריות על השטח.

ש. והוא החליף אותך באמת ?

ת. כן. הוא החליף אותי. הוא היה שם מדרום...
(אולי גניו המיומן)
בשלב מסויים אני זוכר, אפילו קיבלתי אותו... לחקופה קצרה.

ש. והוא תפס גם את "חמדיה"?

ת. הוא התפרס על כל הרוחב... ..

אני מגיע ל"מבדיל" ומתחיל ללכת דרומה כשגדוד אחד (407), הוצאתי אותו... ..

כבר יותר דרומה. דלק לא היה כאן. אבל מצבי לא היה קריטי בדלק כך שזה לא הדאיג אותי

מ... לא הספקתי להגיע הרבה, אמרו לי לעצור. חיכיתי פה לא הרבה זמן, אני

מעריך שעה, שעה וחצי. היתה לי התלבטות) כן לרדת דרומה לא... גדוד אחד כבר נע, אולי קצת

ואני מאמין שבסביבות 4, אולי קצת יותר מאוחר, אולי קצת יותר מוקדם, קיבלתי פקודה

תחזור מהר, הדגישו. מהר, לעמדות שלך הקודמות ותחפוס אותם חזרה, בגזרה הדרומית -

הבעיה נפתרה.

ש. כך נאמר לך ? בגזרה הדרומית הבעיה נפתרה ?

ת. כן. ז"א, קודם ידעתי שיש שם פריצה גדולה וקסטרוופה, כוחותינו עזרו את

הפריצה. עלי לחזור מהר לגזרה שלי.

ש. אתה זוכר מי אמר לך את זה ?

ת. ג'יי. אני מתחיל לחזור ואני פורס לחמדיה "לישוף" ואני מתחיל לחסוף אש ממדינתם
"מכאן"

ש. אגב, מה חמונת האוייב שאתה מוצא שאתה חוזר ?

ת. ככה. אני יודע שמגד הסיור נהרג. בשלב שעזבתי. אני יודע שיש לו נפגעים. אה

אני מתחיל לחסוף אש כולל אש טנקים, לא הרבה. ואנחנו מגלים איזה שהיא שיירה

של 20 טנקים ופילים שנעה בצורה... לכיבוד שמכשיר". אולי "חמדיה"

ת. אני חוזר. 407 נפרס על 'כישוף'. 409 על 'המדיה'. פרסתי יותר לרוחב. ואת 410 אני מעלה מעלה על שתי נקודות אדומות 6526 ו-6688. *מדיה ו"מג"ר".*
 והגדוד מתחיל *מ"מ* אש מ"מכשיר", כולל ארטלריה. גדוד 409 מתחיל לנהל אש עם אותה שורה שנעה לכ'וון "המדיה" ומצליח לדפוק די הרבה סנקים, עוד ב-8 לחודש אחה"צ לפני רדת החשכה. לנו נדפק סנק אחד בכל המהלך הזה. הוא נדפק בערך ק"מ מזרחית מסגול 202, והוא נדפק בשטח נמוך, עוד לא היה בעמדה, כך שאני משוכנע שהוא נדפק מטיל בגלל ה~~א~~טוח מאיזור "מכשיר". והוא אגב, מתפוצץ מיד במקום. הוא נשרף ומתפוצץ. זה המצב כאשר 410 *דיקט דק טק' אול' ז' "מג"ר" וז'ט מ"מ*
 וכיום הזה בעיקר *מג"ר* שנייה שנעה לכיוון "מכשיר", *נדפדף לי אחת עשר שנים.....*

~~על~~ על מכשיר אנהנו רואים *מ"מ* בווערים. אני אז לא ידעתי, שיש שם צנטוריונים שלנו, (נדמה לי של 460) אז לא ידעתי.... ראיתי כלים בווערים.

ש. ראית כלים בווערים על מכשיר ?

ת. ראיתי עשן. ראיתי אש. והרבה זמן.... כך תתופס אותנו הלילה. 8 - 9.

ש. עוד שאלה אחת לפני הלילה. האם אתה רואה לידך גדוד של חיים ארז שחותך מציר "עכביש" לציר "טליסמן" בשעות אחה"צ ? יותר מזרחה. היה גדוד של חיים ארז שטעה בדרך וחתך ~~מזרחה~~ "מכשיר" וטליסמן" ועבר על יד סנקים שלך באיזור של שני האדומים ממזרח למכשיר.

ת. יכול להיות. אני לא רואה. כולנו עם תצפית לכיוון מערב ולא לכיוון מזרח. הם עמדו מאחורינו. יכול להז'ט שאיזה סנק שלי ראע אותם מאחור. לא ענין אותי גם. כך ירדה עלינו החשכה. ברור שכל מה שהיה אחרי שחזרנו..... עם הפגזות הודיות וזה כבר היה הרגל. בלילה היה שקט.... סנקים שלי נשארו כולם מפוזרים בעמדוניהם. לא ירדתי מאף רכס. *א.ו. גלטה מ"ט.*

אלא נשארונו, כאשר נחתי הוראה שכל פלוגה תתרכז קצת, לא לחניון לילה אלא להשאר בעמדו קצת יותר מרוכזים, מכונסים ~~לפני~~ *כפי שטק' אחז וול' ז'ט מ"מ* *האסו בלילה*
 ש. האם אתה מקבל במשך הלילה איזה שהוא פקודות או דוח מפורט. *אוי*

ת. אינני זוכר, אם בלילה או בשחר או עם בוקר. אבל אני מקבל פקודה שעם בוקר אני צריך לכבוש את "מכשיר". אני מקבל גם פקודה *מ"מ* או עם שחר, להוריד ללחפוס את "חורבה". *לחניה ב"חורבה" הא*
 (15 ק"מ דרומה ל"כישוף") מקבל פקודה *כ"מ מריע* - אין לו תפקיד לא הגנתי, לא

ח. החקפי אלא רק להסחת הדעת. אני מוריד שתי מחלקות סנקים מגדוד 407 בפיקודו של ג'י
~~מ"פ~~¹³⁷¹, מ"פ. אינני יודע מיד עם הגעתם צא ב-9 לחודש "חורבה" או שקצת אחרי זה, אבל הם
 נתקלים בכח קטן כ-5 סנקי אוייב, והם דופקים שם אחד או שניים, טקף נאלץ בורחים משם.
 והם צופים על השטח ומדווחים על הנעשה. בסביבות 7.30 גדוד 410 מקבל פקודה ממני לחקוף
 את "מכשיר" בחיפוי 409 מדרום.

ש. מה הפקודות שאתה מקבל מהמטכ"ל ? ?

ח. אמרתי. להמשיך להגן בגזרתי, עם אצ שחר לכבוש את "מכשיר" בחזרה.

ש. ואז מה התכנית שלך ?

ח. עכשיו. אאמת שאני נורא התלבטתי על נושא כיבוש "מכשיר". אני ראיתי את השטח.....

ש. מי זה המגד של 409. מרתון ?
 ח. 409 זהו בן יצחק, כאן ב-410 זה מרתון ודרומה נשכב זה עובד מ'וז? מה שראיתי ששכב את עוזי
 "מכשיר" מדרום אולי הנוח ביותר, למרות שגם כן לא נוח בגלל דיונה. ג'מ'א'ק'ש'ה לי לחקוף, אצ

וכנוסף לזה שקשה לי אני עם כל האגף שלי לכל הכמויות העצומות של האוייב באיזור
 "ט'ני'ג' י'ני'ג'ו" אני ידעתי שממערב לא בא בחשבון. אני נכנס בין כוחות האוייב. מצפון אני ידעתי
 שיש כוחות אוייב, וגם- כוחותינו לא בטוח בדיוק איפה הם עומדים ומגיעים - בעיה.

ש. אני רוצה נקודה אחת להבין. כשאומרים לך לחקוף את "מכשיר" האם זה נאמר לך במסגרת התקפה
 אוגדתית איזה שהיא..... ונותנים לך תמונה של התקפה אוגדתית ?

ח. לא. בשלב זה שום דבר. נשאר לי למעשה כיוון אחד זה לתקוף ממזרח. אבל כשאני חוקף
 ממזרח אז מכשיר צ'א'צ'א'ג' מס'א'ג' ז'יו'ג' ארוכה וגבוהה שפשוט בלתי אפשרי לעבור אותה. האמת שהרבה
 כרירות לא היו לי והתכנית שלי הייתה שגדוד 409 מתקף מערב.....

~~הפיקוד על הגדוד מערבה~~
~~הוא משאך כאן בחיפוי המטכ"ל מכשיר~~
 וגדוד 410 תוקף ממזרח כאשר תכננתי או קי'ותי שבין הדיונות יש מעברים. אני ידעתי שחיה
 בעיה קשה לעבור בדיונה אבל יתגברו, ועברו ויעלו על "מכשיר"...

ח. נתתי פקודה ומה שהתבצע הוא כך:.....

גדוד 410 איך שיצאנו ^{שבת} ארטלריה כבוד מרוכזת וחזקה. עד כדי כך שהמגד בכעס אומר "אתה מנחית ארטלריה שלנו עלי" ואני אומר לו אמנון אל חחרגש, את הארטילריה שלנו אני רואה בברור על "מכשיר". מה שאתה חוסף זה ארטלריה אויב ותצטרך להתרגל. והוא מתחיל ^{אני} בפריסה יפה לכיוון מכשיר. בשעת בוקר 0800. הוא חוסף כינון ישיר והמגד חסף כדור ביד. עבר לו את היד והוא מודיע "נפצעתי. משנה קבל פיקוד". אני מתפנה ^ו והוא עם הסנק שלו התפנה מאחורי "חמדיה", ^{הוא אהב את זה}. הסמגד היה חוש.....

אלקן חיים, סדיר. והסנקים מתקשים למצוא מעבר רזום בדיונות. המגד איננו. אין שליטה. ~~באותה רגע~~, שהסנקים כדי לחפש מעברים נעים דרומה, לעבר "חמדיה" ואז ראיתי שפה השליטה ^{אבנני נרגעו באזורי הסנקים}. תעלה חזרה את הגדוד לעמדותיו בשלב זה וההתקפה על "מכשיר" לא מתבצעת וכיבוש "מכשיר" לא מתבצע. כל מה שקרה שהמגד נפצע. זה הכל. ~~שננתי לו הוראה קודם להתמלא דלק ואח"כ לחזור לעמדות~~, ... פרט למגד שהוא פצוע אין אבדות בסנקים. יש חוסר אפשרות לעבור את הדיונות. ~~החזרתי~~ אח"כ נדמה לי, ~~שני~~ נפתי לו פקודה להתמלא דלק באיזור ^{55.0.0} ואח"כ לחזור לעמדותיו. שם נתתי פקודה לסמחט שלי. (היו לי שני סמחטים. אחד סדיר ואחד מילואים). לסמחט הסדיר שלי יהודה בכר, לקבל את הפיקוד על הגדוד ולהוביל אותו חזרה לעמדות אחרי שיקלנו ^{אחרי הפיקוד} מן הדלק. יהודה הוביל אותה ממזרח לחמדיה ^{אחרי הפיקוד} ~~בפנה כזו~~..... ולקח לי הרבה זמן? איפה אני רוצה שיתפוס עמדות מכיוון שהוא לא הכיר את השטח. איך שהוא עולה למעלה הם פותחים ארטלריה מחדש ~~ובצורה אחרת~~ הוא הצליח לעלות לעמדות. וברור לי שהארטילריה הזאת הייתה מטווחת "מכשיר" מכיוון שמשום מקום אחר לא ראו את האזור הזה. והמגד, (הסמחט שלי שהוא מגד מס' 2 של הגדוד), כעבור חצי שעה נפצע מרסיס ארטלריה בצוואר ובגב ופונה גם כן. יהודה בכר. והגדוד נשאר בפיקודו של הסמגד החדש, חיים אלקן. הגענו בסביבות 10 לפנה"צ. אני מקבל פקודה שוב לכבוש את "מכשיר".

ת. אמרתי שאני מתקשה מאד ממזרח לכבוש. לא נראה לי שאפשר בצורה כזאת לכבוש את "מכשיר". אולי עם חי"ר. ותוך כדי הפריסה הזאת, החזרה הזאת, אני מגלה....

אבק ענקי ~~ב~~ ישר בכיוון אלי. לכיוון "חמדיה". ~~איים שממקדמים~~ אני מגלה איזה כוח ^{אולי} פרום יפה, בחנועה יפה, סנקים. כ-סטלה ויגו, נתתי פקודה.....

נתתי פקודה להיות מוכנים להתקפה. הודעתי לאוגדה. אמרתי שאני כרגע לא מתעסק עם "מכשיר". ..... אמרתי שאני רוצה לרדת לעמדות המתנה. אני רואה את הכח בכירור ..... ביקשתי סיוע אויר. ביקשתי פעמיים. קיבלתי תשובה שלילית. מצד שני קיבלתי את כל האגד הארטלרי של אוגדה. ואת כל האגד הארילטלרי הורדתי ^{לכח} וזה ירד מדוייק. זה היה יפה לראות. עוד .....

וראיתי שאצא שהארטלריה הזאת מפרידה לפחות בין הנגמשים ובין הסנקים. הסנקים המשיכו לנוע ישר אלי ^לארטלריה בלי ארטלריה. בהחלט כאומץ. אולי בטפשות. שוחחתי עם מפקד האוגדה

^{אמרוני} ~~שם~~ אהיה בעמדת תצפית ואפק אותם רק כשהיו קרובים עם פתיחת אש פחאומית בבת אחת. אישר לי. רק אמר לי "תזהר שלא תעלה מאוחר מדאי". ..והעצה הזאת הייתה מאד נכונה, ~~ל~~ ^{אולי} כחוצאה מהערה הזאת, עליתי קצת לפני ממה שהתכוונתי לעלות ....

הורדתי את כולם לעמדות המתנה. הם התקרבו. כשהם היו בטווח של 1800, נתתי פקודה לעלות, לפתוח באש. והסנקים עלו. 410 לא השתתף בחגיגה. גם 407 - מעט מאד. עיקר העבודה נעשתה ע"י 409 שהיה פרום על "חמדיה". ^{וי.ס.ס.} צפונית ל"חמדיה". ודפקו

יפה מאד. ממש ראית סנקים בוערים אחד אחרי השני. האצא ~~אצא~~ האוייב למרות הכמויות שנדלקו לו המשיך לנוע. וחלק מהסנקים נפנסו בשטח מת שלפני "חמדיה", ממערב ל"חמדיה"

שלא יכלנו להגיע לשם. המגד הזיזו ביזמתו מחלקה, הוריד אותה יותר למטה באגף, ובהחלט המחלקה הזאת הצליחה לעשות עבודה יפה. דפקה כמות גדולה של סנקים שנכנסו לשטח מת

ממערב ל"חמדיה". למחלקה הזאת נפגע סנק מסנק אוייב, פגיעה ישירה והתפוצץ במקום את הסנק הזה אגב, לא מצאנו אח"כ פיזית, חודשיים אחרי המלחמה. היה בעמדה בתוך

דיונה שממש היה קשה לגלות איפה הוא עמד.

ש. זאת היתה פקודת מפקד האוגדה?

ת. כן, אבל לא אלי. לא לי. אלא לסגן מפקד האוגדה,

ש. אבל אתה שמעת את זה בקשר, לא החטיבתי, האוגדתי? שהוא נותן פקודה לג'קי שהוא יפעיל גם אוויר רגטי-אח 14.

ת. נכון. כעבור כמה דקות קיבלתי את הפקודה מסגן מפקד האוגדה. למעשה הייתי

בעמדות פרום עם שלושת הגרודים. כשטנק אחד נדפק ~~אז~~ לי, אבל מצד שני אנחנו דפקנו

35 טנקים. כח ~~מאומה~~ במורל גבוה, בטוח בעצמו. אריות. קיבלנו את הפקודה, אזלי

זה לקח, אני מעריך, לא יותר מ-5 דקות, שהורדתי את הפקודה לגרודים. אמרתי לאנחנו

תוקפים ממזרח למערב, הכוונה לתפוס שטח מה שיותר גדול, אם אפשר להגיע לקו המים.

כאשר אנחנו מ"כישוף" לתמדיה" תוקפים ישר מערבה. לאזור "אמיר" מצפון "ט'א'א" כולל סלביזיה.

~~גדוד~~ 410, לסמגד נתתי פקודה: אתה בעקבותינו. עוקף את מכשיר מדרום ובא ~~ב~~

כגל שני. במקרה ~~המגדל~~ תהיה מוכן לתפוס עמדות על "חמדיה" ולחלץ אותנו. כולם מאשרים

את קבלת הפקודה ומתחילים לנוע מיד. אני מתחיל לנוע עם 409. עם תחילת התנועה

מתחנקה לי האזניה, ואני כמה דקות, שלוש דקות בערך, מחוץ לרשת הקשר.

ש. באיזה שעה מתחילה התקפת הנגד הזאת? בערך?

ת. תן לי רגע להסתכל. לא, כתוב לי פה. הערכה שלי ב-2 - 3 אחה"צ, משהו כזה.

עם תחילת התנועה, מתחילים להדפק טנקים של 409, כולל טעק המגד. הוא מחליף טנק.

אני לא ידעתי, אבל יותר מאוחר נודע לי, שמיד איך שנתתי את הפקודה, ואלקן סמגד 410

שהוא קיבל את הפקודה (ושמע את הפקודה ואישר-את קבלת הפקודה) שעליו לעקוף את מכשיר

מדרום ולבוא ~~מכגל שני~~..... הוא נכנס לרשת החטיבתי, פונה אלי ואומר:

אני עומד כבר יותר צפונה. אני מבקש לעקוף את "מכשיר" מצפון. אני את הבקשה הזאת של

לא שומע ולא נותן לו תשובה. הוא מעלה את הבקשה פעם שניה כחוצאה מזה. כשהוא מעלה

פעם שניה, סגן מפקד האוגדה שהוא עמד ~~עם~~ באיזה מקום, ~~דברת חמדיה~~ שמע את ^{דיוק מאומה}

הפקודה, שמע שאני לא נותן לו תשובה, נכנס לרשת החטיבתי ואמר לו, נוע ~~נע~~ סוף.

על סמך הפקודה הזאת, 410 עוקף את "מכשיר" מצפון. הכוונה שלו ~~הוא~~ ^{הוא} לא הגיע

לשם. האמת שאני הגעתי כבר אז ממש לשער של סלביזיה. ראיתי את המצרים דצים מחוץ

הבונקר החוצה, נכנסים לחוץ התעלות, עם הטנק שלי הצלחתי לדפוק שם שני נגמשים.

ח. מתחילים לבעור. ראיתי את 409 שטנקים בוערים לו בכמויות. ואני מסתכל אחורה ולא רואה את 410 מגיע. ואני לא יודע מה קרה. אז כבר הייתי בקשר חזרה, אני נכנס ושואל אותו מה קרה? אני לא מקבל תשובה. שואל מה קרה, ולא מקבל תשובה. ראיתי שאנחנו כאן נדפקים, טנק אחרי טנק. השטח הוא מלפני "חמדיה" מישורי. אני מודיע לסגן מפקד האוגדה שאני נחלץ חזרה ל"חמדיה". הוא נותן לי אישור. אני נותן פקודה לכווחות להחלץ חזרה ל"חמדיה".

ש. אגב, איפה באותו זמן מפקד האוגדה?

ח. לא באיזור. לא יודע. לא בגזרה הזאת. בגזרה הזאת, סגן מפקד האוגדה. אנחנו נחלצים חזרה ואז מסתבר שגדוד 407 שהתנועה שלו הייתה בערך לכיוון סגול 104, מ"כישוף" לכיוון סגול 104, הוא כמעט ולא נתקל באויב ואין לו נפגעים. אם אני זוכר טוב, שום דבר, כולל לא פצוע אחד. לגדוד 409 שנע ישר מזרחה לעבר טלביזיה, והספיק לעבור אח טלביזיה, היה מערבית לטלביזיה, יש לו הרבה נפגעים וכשיש לו יחידות שהוא לא יודע איפה הם בכלל. גדוד 410 הלך לי לאיבוד ואין לי תשובה ממנו. כתוצאה מהאיגוף מצפון. בהמשך הסתבר, אני מספר מה שהסתבר במשך השעות הקרובות ש 410 בצפון מכשיר עלה על מערך נ.ט. חי"ר. הספיק לעבור ^{למקום} אחת, נדפק ע"י הפלוגה השנייה, גם סגורים, גם ר.פגיים, גם מטענים שזרקו עליהם מטוח של שני מטר, כאשר הם ללא מקלעים, המ"פ, היה שם מ"פ שפפל בשבי, הוא סיפר אחרי ^{שנשאל} ~~הוא סיפר~~ יריחאת כל מחסניות העוזי שלי, זרקתי את כל הרימונים, אבל הם היו כמו ארבה, והם השאירו: סך הכל החטיבה השאירה 12 טנקים פגועים בשטח. כאשר ששה מהם מגדוד 409 שחלקם כבר מערבית לטלביזיה (ושם לגדוד 409 גם נופל בשבי מ"פ ועוד כמה חיילים), וחלק גדוד 410 מצפון ל"מכשיר" שגם שם נופל בשבי מ"פ ועוד כמה חיילים. ז"א אנחנו איבדנו בהתקפה הזאת 12 טנקים. אבדות: יש לי 25 הרוגים 21 פצועים, לא כולל הפצועים קל, ושבעה שבויים. בשני הגדודים 409, ו-410 - בתקפה אחת.

ש. עוד שאלה בענין, הזה, איפה חטיבה 14 באותו זמן?

ח. חט' 14 כנראה לא יצאה להתקפה אתי.

ש. היא קיבלה פקודה להתקפה?

ת. שחינו קיבלנו פקודה להתקפה.

ש. אבל הוא לא תקף ?

ת. הוא תקף, אבל הוא תקף אחרי שאני כבר ^(מלכוד) חזרה לחמדיה. הוא תקף מדרום לצפון והגיע עד טלביזיה. גם התמקם על רכס מדרום לטלביזיה. אבל זה היה אחרי שאני כבר נכנסתי חזרה לחמדיה.

ש. אנא רוצה להבין נכון. ז"א מתי מחחילה בערך התקפת הנגד הזאת, בסיבות 2 - 3 ?

ת. משהו כזה.

ש. ואתה יוצא להתקפה שנמשכת גם מן שעה או משהו כזה, רק אחר כך מגיעה חסי' 14 ונכנסת להתקפה ?

ת. נכון.

ש. האם אז נעשה איזה שהוא אקט של תיאום חטיבתי ?
ת. הודיעו לי ^{ק"ו} ראיתי את חטיבה 14 בתנועה. אני ראיתי את חטיבה 14 בתנועה.

ש. אבל הודיעו לך לסייע להם ?

ת. זה לא היו צריכים להודיע לי, אני עמדת בעמדות וכל ארייב שעמד בשטח, הוא חסף פגז, אם כן לסייע ל-14 או לא לסייע ל-14. אני לא זוכר, יכול להיות שאמרו לי.

ש. באיזה שעה בערך געפת ח' 14 ?

ת. קשה לי לומר. אני אומר שזה היה אחרי שאני נחלצתי לחמדיה בחזרה.

ש. מה קורה עם ההתקפה של 14. אחת צופה עליה.

ת. 14, אני צופה עליה, היא נעה מדרום לצפון.

ש. ז"א היא אוגפת דרך כישוף ?

ת. אני לא זוכר אם היא עקפה אח' כישוף ממערב או שהיא נכנסה בין כישוף לחמדיה. זה אני לא זוכר. אבל היא נעה מדרום לצפון, מגיעה עד לרכס דרומית לטלביזיה. לפי טענה מסוימת הם כבשו את טלביזיה. אח האמת להגיד, אני סגנים בתוך החעוז לא ראיתי. אני יודע שאנשי חיר מצריים היו בתעוז כל הזמן וצפונות לטלביזיה. אבל בהחלט ^{אם} אח כל הרכס ^{אם} ודרומית לטלביזיה החיישבו וישבו על זה, גם הוציאו לי משם שלושה אנשי צוות שנשארו שם,

ת. חיים בנריאים מאחד הטנקים שנדפק שם של 409 וחילצו לי ^{אלקן} ובלילה חזרו אלי.

ש. הכנתי. עכשיו מה קורה ל-14. היא נשארת באיזור שהיא כבשה ?

ת. סליחה, יש עוד דבר אחד. ~~אני~~ במסגרת-ההתקפה הזאת ~~410~~, הטנקים של 410

שנכנסים ומצליחים לעלות על "מכשיר", על הרכס הגבוה ~~שנה באג~~ ^{שנה באג}, של מכשיר ונשארים שם.

ואני נותן להם פקודה להמשיך להתזיק ב"מכשיר". אם כבר הצלחתי לפחות לכבוש את מכשיר -

להשאר ב"מכשיר". ו-410 למעשה כל הגדוד, פרט לטנקים שנארו בשטה, נשארום על מכשיר,

~~אינני זוכר כעת אם פלוגה הייתה לי .... מזרחית או לא, אבל רוב 410 על מכשיר~~

עם הסמגד, עם אלקן חיים. נשארים במכשיר ואני אומר להם תמשיך להתזיק במכשיר.

ש. והם נשארים שם בלילה ?

ת. והם נשארים שם בלילה .

ש. ומה עם אויב במכשיר ?

אויב (במכשיר) באיזור ^{המא} ~~המא~~ ^{המא}, דדרומה לא היה כלום. מהשיא וצפונה היו כל מיני חוליות,

גם הציקו להם אח"כ בלילה, בכל מיני נסיונות חקיפה, אבל הם נשארים על "מכשיר" פיזית.

ש. עכשיו תגיד לי, האם זה נכון יהיה מהחאור שלך להבין שמהלכי האויב בעצם היו

באותו יום, נסיון להגיע לאיזור "חמוטל" ? ז"א מכל החאור שאתה מצייר, פרט להתקפה

לכיוון חמדיה, אז האויב עיקר ההתפשטות שלו היא לכיוון "מכשיר" חמוטל.

ת. תראה, אני לא יודע. יכול להיות שהם רצו להגיע לקו של "חמוטל" - "מכשיר" חמדיה - "כישוף".

~~אז אינני יודע איזה .... צריכה להגיע לחמוטל. בהחלט הייתה התקפה~~

ברוח עם עצמה צמא גדולה לעבר "חמדיה" ואני משוכנע שרצו לתפוס את "חמדיה". ואתה

יודע מה, כמה טנקים נשארו שרופים על חמדיה, כשהגיעו 20 מטר מהטנק ^{השני}.

ש. יש לי עוד שאלה. האם גדוד 410 שעולה על "מכשיר" מוצא שם טנקים שלנו של 460?

ת. כן. ראו שם, אינני זוכר אם אחד או שניים צנטריונים שרופים. הם מדווחים לי.

אז לא יחסתי לזה משמעות, מכיוון שיכול להיות שגם למצרים היו להם טנקים. ^{הוא} ~~הוא~~ ^{הוא}

נדמה לי שגם לא אמרו לי אז איזה סוג טנקים. רק ראו טנקים שרופים. רק אח"כ נודע

ח. למעשה, רק אחרי המלחמה נודע לי שהיה עם "ביקור" של 460 גם כן. על כל פנים בלי לה
הזהר, אני בהמשך מוחלף ע"י יתרת הכח של 14 שהיחה עד להתקפה הזאת בהתארגנות, והם
מחזיקים כח על הרכס ~~שבו~~, דרומית לטלביזיה. והם מחליפים אותי גם, את כל הקו
של "כישוף" חמדיה והרכסים צפוניים לחמדיה ~~היא~~ כתוצאה מזה שאין להם מספיק כח מבקשים
ממני להשאיר את הגדוד שהצליח לעלות על "מכשיר" - על "מכשיר", ולהשאיר את הכח ב"חורבה"
ב"חורבה". האמת שהדאיג אותי הגדוד על "מכשיר" מכיוון שהוא סבל אבדות כבדות, אבל
לא היחה ברירה. לא היו כוחות נוספים. עם שני גדודים אני זזתי ~~מה~~ להתארגנות,
חמוש, חלוק, סיפול בפצועים, לראות מה העניינים וגדוד נשאר על "מכשיר" וכח ב"חורבה".
למחרת בכוקר - לא מעניין.

ש. עד לכאן - תורה זהו.